

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-05-26

Vår referens

Christian Resebo

Sektionschef

Christian.Resebo@malmo.se

Malmöinitiativ - Introducera en bilfri dag i Malmö, EF20240404

TN-2024-2598

Sammanfattning

Malmöinitiativet föreslår en bilfri dag. Förvaltningen anser att ambitionen ligger i linje med stadens ambitioner, men att initiativet inte är nödvändigt för att påverka Malmöbornas hållbara resande i rätt riktning.

Förslag till beslut

Tekniska nämndens trafikutskott föreslås besluta

att godkänna förvaltningens förslag till yttrande, samt

att avslå Malmöinitiativet.

Beslutsunderlag

- Malmöinitiativet - Introducera en bilfri dag i Malmö, EF20240404
- G-Tjänsteskrivelse - malmöinitiativ om bilfri dag
- Förslag till yttrande - Malmöinitiativ om att introducera en bilfri dag i Malmö

Beslutsplanering

Tekniska nämndens trafikutskott 2025-06-03

Beslutet skickas till

Malmöinitiativet

Ärendet

Förvaltningen har mottagit ett Malmöinitiativ om en bilfri dag, antingen årligen eller månatligen och med exempel på hur stor geografisk täckning den bilfria zonen har. Som stöd hänvisas till andra europeiska städer där invånarna är nöjda med liknande initiativ. Malmöinitiativet påpekar också att den bilfria dagen kan kompletteras med

avgiftsfri kollektivtrafik under samma dag, något Skånetrafiken faktiskt genomförde i Skåne förra året (en krona för att resa i hela Skåne). Syftet, enligt initiativet, är att skapa en beteendeförändring för minskat bilanvändande för att nå miljö- och klimatmål.

Ambitionen i Malmöinitiativet ligger i linje med stadens gällande beteendeförändring och utsläppsmål. Det finns både forskningsartiklar och fallstudier från europeiska städer som stödjer resonemanget att en bilfri dag bidrar till att förändra attityder till hållbart resande.

I Bryssel genomförs bilfria dagen under sista dagen (en söndag) av den så kallade ”European Mobility Week”, ett initiativ från EU för att förespråka hållbart resande. Veckan infaller varje år i september. Förbudet gäller för privatägda motorfordon på nästan alla gator i hela det som kallas Brussels-Capital Region, vilket motsvarar nästan exakt hela Malmö kommuns landareal. Förbudet gäller 09.30 till 19.00. Undantag kan ges till folk med speciella behov som ansöker om i förväg (exemplet på Bryssel kommuns hemsida är utlänningar som behöver köra till och från sitt hotell, men man kan anföra vilka skäl som helst på ansökan). Både individer och företag kan ansöka om undantag. Ett generellt undantag ges till personer med ett slags handikapptillstånd, liksom naturligtvis till buss, taxi och utryckningsfordon.

Förbudet föregås av en informationskampanj om avstängningen men också av en rad arrangemang och reklamkampanjer på temat hållbar mobilitet. Under själva dagen erbjuds ofta gratis kollektivtrafik och ibland erbjuds också förbättrad service för att hantera en ökad efterfrågan.

Efterlevnaden av förbudet är tänkt att hanteras av polisen snarare än fysiska hinder och den har en med kommunen överenskommen närvaro i staden under dagen.

Huruvida detta är något för Malmö att genomföra är svårt att bedöma. Medvetenheten om hållbart resande är väldigt högt redan, något vi kan se i senaste resvaneundersökningen där kollektivtrafikresandet har gått om bilresandet (31% respektive 30% av totala antalet resor). Det är en trend som pågått åtminstone sedan första lokala resvaneundersökningen för snart 20 år sedan.

Acceptansen för en totalavstängning, om än bara för en dag, är också svår att bedöma i förväg. Förvaltningen anstränger sig för att minimera störningen som kommer av de omfattande gatuomvandlingsprojekten som genomförs just nu och som förväntas pågå i ytterligare nästan tio år, om än något mer perifert. Lägg därtill ett omfattande restaureringsbehov i VA-anläggningarna i staden som också kommer att sätta Malmöbornas och Malmöföretagarnas tålamod på prov.

Resurserna som skulle krävas för att en bilfri dag skulle införas beror så klart på ambitionsnivå. Men för att skapa den uppmärksamhet och effekt som efterfrågas är det

rimligt att anta att resurserna inte är obetydliga. Dessutom ligger European Mobility Week bara en månad efter att förvaltningens främsta arrangemangskompetens har anordnat Malmöfestivalen. Det är förvisso inte nödvändigt att den bilfria dagen sammanfaller med EU:s övriga evenemang, men värdet av att samordna det är att det blir lättare att skapa uppmärksamhet i en bredare kontext.

Sammantaget är bedömningen att Malmöborna inte just nu är betjänta av en bilfri dag för att uppmuntras att välja hållbara transporter. Förvaltningen anser att Malmöinitiativet bör avslås med hänvisning till ovanstående.

Ansvariga

Anna Modig Avdelningschef

Tobias Nilsson Direktör